МУНИЦИПАЛЬНОЕ КАЗЕННОЕ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ «ОНГУДАЙСКАЯ СРЕДНЯЯ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ШКОЛА ИМЕНИ С.Т.ПЕКПЕЕВА»

РАССМОТРЕНО На педагогическом совете Протокол № 1 от «31» августа 2026 г.	СОГЛАСОВАНО Заместителем директора по УВР Бутынина Л.П.	УТВЕРЖДЕНО Директор МКОУ «Онгудайская сош им.С.Т.Пекпеева» Чочкина Е.В Приказ № 310 от «31» августа 2026 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

по учебному предмету «Родной (алтайский) язык», 68 часов
6 класс

с. Онгудай, 2026г.

«Алтай тил» предметти ӱредериниӊ текши јартамалы

Алтай тилле 6 класста иштеер программа текши ӱредӱлӱ школдорго Федерал эл-тергеелик ӱредӱ стандарттыӊ некелтелери аайынча, К.К. Пиянтинова, Н.Б. Тайборина тургускан «Алтай тилле иштеер программалар 5-9 класстарга» (2023 j.) тайанып, Ж.И.Амырова, Н.В.Ерленбаева, И.Ч.Быеваныӊ «Алтай тил 6 класс» (2025 j.) деп ӱренер бичигине келиштире тургузулган. Ӱренер бичикти Алтай Республиканыӊ ӱредӱ ле билим министерствозыныӊ Билим-методикалык соведи 2025 јылда јараткан.

Ӱредӱниӊ тӧс планында 6-чы класста «Алтай тил» предметти ӱредерине школдыӊ ӱредӱлӱ планы аайынча **68 час** берилген, неделеде **2 частаӊ.**

Темдектелген турулталар.

Ӱренчиктиӊ ӧзӱмиле колбулу турулталар (личностный једимдер):

- тӧрӧл тилин билери –кажы ла кижиниӊ агару кереги деп оӊдооры;
- тӧрӧл тилиниӊ тӱӱкизин билери;
- алтай тил албатыныӊ культуразы деп, оны чеберлеп аларына кӱӱнзегени, эрмек-куучынын
јарандырар кӱӱн-тапту болоры;
- тӧрӧл тилиниӊ аӊылузын јартап, ӧскӧ тилдерле тӱӊдештирип кӧрӧри;
- балдарды Тӧрӧлин, тилин, культуразын сӱӱрине, тоорына таскаары;
- алтай чӱмдемелдерди, бичиичилерди билип, јилбиркек болуп ӧзӧрине таскаары;
- керектӱ тексттерди «Алтай тил» деп ӱренер бичиктеӊ ле «Солоӊы» журналдаӊ алар.

Текши ӱредӱ эдилгелерле колбулу једимдер (метапредметный једимдер):

Бойын башкарынар текши ӱредӱ эдилгелер:

- ӱредӱчиниӊ болужыла уроктыӊ амадузын тургузар;
- ӱренген материал аайынча бойыныӊ санаа - шӱӱлтезин айдарга таскаар;
- ӱредӱчиниӊ тургускан амадузын бӱдӱрип билер;
- бойы эмезе нӧкӧрлӧри бӱдӱрип јаткан эдилгени јартап айдар.

Билгир алар текши ӱредӱ эдилгелер:

- учебникле иштеп билер (бажалыкла, көргӱзӱ темдектерле, бӱкле);
- текст, јурук аайынча берилген сурактарга каруу берер;
- ӱредӱчиле, нӧкӧрлӧриле кожо бӱдӱрген иштерге тӧс шӱӱлте эдер.

Коммуникатив учурлу текши ӱредӱ эдилгелер:

- бойыныӊ санаа-шӱӱлтезин айдып ла бичип билер (эрмекте эмезе јаан эмес текстте);
- јарт–чокым, кӧдӱриӊилӱ кычырар, кычырганын куучындап билер;
- парада ла группада иштеп темигер;
- билип алган билгирлерин, таскамалын јӱрӱминде тузаланар; тӧрӧл тилин ӧскӧ дӧ предметтерле билгир алар эп-арга эдип тузаланары, тилди шиӊдеп билер билгирлерин, таскамалын ӧскӧ дӧ предметтерде (литератураныӊ урокторында, ӧскӧ ороондордыӊ тилин ӱренер уроктордо) тузаланып билер;
- эрмектежип куучындашканда, кандый бир иш бӱдӱргенде, сӧс-блаашта, шӱӱжӱде эбире улусла колбу тудуп билери; окылу да, тегин де, таныш улусла эмезе ӧскӧ культуралу улусла куучындашканда, албатыныӊ јаӊжыгып калган ээжилерин бӱдӱрип турар.

Предметле колбулу једимдер:

- тил ле албатыныҥ культуразы колбулу деп билер; кижиниҥ, албатыныҥ јўрўминде тӧрӧл тилиниҥ учуры керегинде билер;
- эрмек-куучынныҥ бастыра бўдўмдериле тузаланып билери (кычырары ла угуп аайлары (аудирование);
- башка-башка бўдўмдў сӧзликтерле, болушту литературала (ол тоодо электронный бўдўмдериле) тузаланып билер;
- эрмек-куучынында орфоэпияныҥ, лексиканыҥ, эмдиги алтай литературный тилдиҥ грамматиказыныҥ некелтелерин буспай тузаланар; чын бичииринiҥ, токтой тўжер темдектерди тургузарыныҥ ээжилерин билгир тузаланып турар;
- тӧрӧл тилиниҥ, кееркемел тексттерди шиҥдегенде, эрмек-куучынныҥ эстетика учурын сезер, аайлаар;
- төрөл тилиле балдар јилбиркеп ўрензин деп, алтай тилдиҥ ле литератураныҥ урокторында башка-башка эп-аргалар (коммуникативный, интегрированный, дифференцированный, көргўзў); кеберлер (формы) (ойын, маргаан ла о.ö); бўдўмдер тузаланар.

6 –чы класста ўренчиктердиҥ тӧс билгирлери ле алынатан темигўлери.

- тексттиҥ марын, бўдўмин таап, темазын, тексттиҥ бөлўктерин, олордыҥ колбошкон эп-аргаларын јартап;
- эрмек-куучынныҥ марларын ла аҥылуларын ылгаштырып, јартап;
- тексттиҥ бўдўмдерин ылгаштырып;
- ўредўчиниҥ тургускан амадузынаҥ улам, текстте башка-башка бўдўм-кеберлў эрмек-куучынла тузаланып;
- ўредўчиниҥ јакылтазы аайынча керектў марла куучын тургузып (јурук аайынча);
- башка-башка бўдўмдў (јурамал, јетирў берер, шўўген учурлу) тексттер тургузып;
- бичилген ле оос эрмек-куучында орфоэпияныҥ ла этикет ээжилерин чын тузаланып билер.

Öс адалгыштарды, кубулткыштардыҥ, тооныҥ, јўзўнниҥ кожулталарын алынган адалгыштарды чын бичиир, орфограммаларды оҥдоп тузаланар (экиленген туйуктарды, узун ўндўлерди, эрин ўндўлерди), орус тилдеҥ кирген адалгыштардыҥ кожулталарын; колболу јарталгыштарды; тегин ле колболу тооломолордо эрин ўндўлерди чын бичиир; колболу ла бириккен тооломолорды ылгаштырар ла чын бичиир; јарты јок ло токтодулу солумаларды тыҥыдар бөлўгештердеҥ башка бичиирин оҥдоп тузаланар; јартаачы солумаларда јўзўнниҥ, тооныҥ, кубулткыштардыҥ кожулталарын тузаланып турар.

Алтай тилле көнў куучынданар некелтелерди бўдўрер: угары – урокто ўредўчиниҥ берген јартамалын угуп, оҥдоор; уккан таныш эмес сöстöрди оҥдоорго ченежер; куучындаары – бойыныҥ санаа-шўўлтезин, јетирўзин, укканын, көргönин, кычырганын ödўп турган айалгага келиштире чыгара айдар ла бичиир, эрмек-куучында јömöжöр, јаҥы сöстöрлö тузаланып, 12-15 эрмектеҥ турган куучын айдар; кычырары – чокым, јарт оҥдоп кычырар. Кычырган тексттиҥ төс шўўлтезин оҥдоп, сурактарга каруу берип турар; бичиири – јыл туркунына ўренген ээжилерге тайанып, диктант, изложение, кыска чўмдемел бичип турар. Презентация, јетирўлер белетеп ле оны корып турар, кыска чўмдемел иш бичип турар.

Ченелтениҥ бӱдӱмдери: диктант (јартамал, предупредительный, графический, «Бойыҥды бойыҥ ченеп кӧр», тексттиҥ тилин јартаары, санаада артканын ченеер (по памяти), санаа-шӱӱлтезин чыгара айдар (комментированный), кезик учуралдарда ӱренчиктердиҥ билгириниҥ кеминең кӧрӱп, ӱредӱчи солып та ийер аргалу; јурук аайынча чӱмдемел; изложениениҥ элементтери бар чӱмдемел иш; тест иштер.

«Алтай тил» деп ӱредӱ предметтиҥ содержаниези

Эрмектежип куучындажары. Эрмек-куучынныҥ культуразы- 2 час

Тил ле эрмек-куучын. Эрмек-куучынныҥ бӱдӱмдери. Эрмек-куучын.Эрмек-куучынныҥ бӱдӱмдери ле мары

Текст – 1 час

Текст. Текстле иштеери

5-чи класста ӱренгенин эске алынары – 5 час

Фонетика, графика, орфография бӧлӱктерди катап кӧрӧри. Лексика. Сӧстиҥ лексикалык учуры. Бир ле кӧп учурлу сӧстӧр. Тегин сӧсколбу ла бузулбас сӧсколбулар. Сӧстиҥ учурлу бӧлӱктери

Сӧстӧрдиҥ бӱдер эп-аргазы. Колболу сӧстӧр

Морфология. Адалгыш – 19 час

Куучын-эрмектиҥ алдынаҥ учурлу бӧлӱктери

Адалгыш - куучын-эрмектиҥ алдынаҥ учурлу бӧлӱги. Ӧс лӧ текши адалгыштар. Ӧс адалгыштарды чын бичиири. Чокум, кебизин ле бириктире айдар адалгыштар

Адалгыштардыҥ јаҥыс ла кӧп тоозы. Ченелте диктант «Учар суулардыҥ јалаҥы». Тил темиктирери. Чӱмделге-јурамал бичиирине белетеер иш. «Төрӧлим – байлу кабайым» чӱмдемел ишти бичиири. (Төрӧл јурт). Адалгыштар јӱзӱндерле кубулары. Мензинер адалгыштар.

Адалгыштар кубулткӱштарла кубулары. Адалгыштардыҥ бӱдер эп-аргалары. Адалгыштыҥ эрмектеги учуры. Орус тилдеҥ кирген адалгыштардыҥ кожулталарын чын бичиири. Адалгыш керегинде ӱренгенин бириктире көрӧри. Ченелте тест ишти бӱдӱрери.

Јарталгыш – 11 час

Јарталгыш– куучын-эрмектиҥ алдынаҥ учурлу бӧлӱги. Чыҥдыйын көргӱзер јарталгыштар.

Ченелте диктант "Сооктор". Относительный јарталгыштар. Јарталгыштардыҥ бӱдер эп-аргалары

Колболу јарталгыштарды чын бичиири. Јарталгыштардыҥ эрмектеги учуры.

Јарталгыш керегинде ӱренгенин бириктире кӧрӧри. Ченелте тест ишти бӱдӱрери

Тооломо – 15 час

Тооломо - куучын-эрмектиҥ алдынаҥ учурлу бӧлӱги. Тоолордыҥ телекейинде. Алтай кемјӱлер.

Тооломолордыҥ учуры ла грамматикалык темдектери. Тооломолордыҥ чын бичилери.

Тооломолордың учуры ла кубултқыштарла кубулары. Предметтиң турган тоозын ла ээчий тоозын көргүзер тооломолор. Предметтиң бириктире тоозын ла үлештирер тоозын көргүзер тооломолор. Предметтиң јарты јок тоозын темдектеген тооломолор. Тооломолордың бүдүми.

Тооломо керегинде үренгенин бириктире көрөри. Ченелте тест ишти бүдүрери.

Ченелте диктант «Алтын-Көл». Тил темиктирери. Изложениени бичиирине белетеер иш. «Ирбис» деп изложениени бичиири.

Солума – 11 час

Солума – куучын-эрмектиң алдынаң учурлу бөлүги. Јүзүннің солумалары.

Суракту ла относительный солумалар. Јартаачы солумалар. Јарты јок солумалар. Токтодулу солумалар. Көргүзер солумалар. Солумалардың эрмектеги учуры

Јылдык ченелте диктант «Јас келгени»

Тил темиктирери. «Койонның балдары» деп изложениени кыскартып бичиири.

Алтынчы класста үренгенин катап көрөри – 4 час

"Адалгыш" деп теманы катап көрөри.

"Јарталгыш" деп теманы катап көрөри

"Тооломо" деп теманы катап көрөри

"Солума" деп теманы катап көрөри

Текши тоозы – 68 час

Тематикалык план

№№	Бөлүктердиң ле темалардың аттары	Частың тоозы
	Эрмектежип куучындажары. Эрмек-куучынның культуразы	**2**
1	Тил ле эрмек-куучын.Эрмек-куучынның бүдүмдери	1
2	Эрмек-куучын. Эрмек-куучынның бүдүмдери ле мары	1
	Текст	**1**
3	Текст. Текстле иштеери	1
	5-чи класста үренгенин эске алынары	**5**
4	Фонетика, графика, орфография бөлүктерди катап көрөри	1
5	Лексика. Сөстиң лексикалык учуры. Бир ле көп учурлу сөстөр	1
6	Тегин сөсколбу ла бузулбас сөсколбулар	1
7	Сөстиң учурлу бөлүктери	1
8	Сөстөрдиң бүдер эп-аргазы. Колболу сөстөр	1
	Морфология. Адалгыш	**19**
9	Куучын-эрмектиң алдынаң учурлу бөлүктери	**1**
10	Адалгыш - куучын-эрмектиң алдынаң учурлу бөлүги	1
11	Өс лө текши адалгыштар.	1

12	Öс адалгыштарды чын бичиири	1
13	Чокум, кебизин ле бириктире айдар адалгыштар	1
14	Адалгыштардың јаңыс ла кӧп тоозы	1
15	Ченелте диктант «Учар суулардың јалаңы»	1
16	Тил темиктирери. Чӱмделге-јурамал бичиирине белетеер иш.	1
17	«Төрӧлим – байлу кабайым» чӱмдемел ишти бичиири. (Төрӧл јурт).	1
18	Адалгыштар јӱзӱндерле кубулары. Мензинер адалгыштар	1
19	Адалгыштар кубултқуштарла кубулары	1
20	Адалгыштар кубултқуштарла кубулары	1
21	Адалгыштардың бӱдер эп-аргалары	1
22	Адалгыштардың бӱдер эп-аргалары	1
23	Адалгыштың эрмектеги учуры.	1
24	Адалгыштың эрмектеги учуры	1
25	Орус тилдең кирген адалгыштардың кожулталарын чын бичиири	1
26	Адалгыш керегинде ӱренгенин бириктире көрӧри	1
27	Ченелте тест ишти бӱдӱрери	1
	Јарталгыш	**11**
28	Јарталгыш– куучын-эрмектиң алдынаң учурлу бӧлӱги	**1**
29	Чыңдыйын көргӱзер јарталгыштар	1
30	Чыңдыйын кӧргӱзер јарталгыштар	1
31	Ченелте диктант "Сооктор"	1
32	Относительный јарталгыштар	1
33	Јарталгыштардың бӱдер эп-аргалары	1
34	Колболу јарталгыштарды чын бичиири	1
35	Колболу јарталгыштарды чын бичиири	1
36	Јарталгыштардың эрмектеги учуры	1
37	Јарталгыштардың эрмектеги учуры	1
38	Јарталгыш керегинде ӱренгенин бириктире кӧрӧри. Ченелте тест ишти бӱдӱрери	1
	Тооломо	**15**
39	Тооломо - куучын-эрмектиң алдынаң учурлу бӧлӱги. Тоолордың телекейинде. Алтай кемјӱлер.	1
40	Тооломолордың учуры ла грамматикалык темдектери.	1
41	Тооломолордың чын бичилери.	1
42	Тооломолордың учуры ла кубултқыштарла кубулары.	1
43	Предметтиң турган тоозын ла ээчий тоозын көргӱзер тооломолор	1

44	Предметтиҥ турган тоозын ла ээчий тоозын көргүзер тооломолор	1
45	Предметтиҥ бириктире тоозын ла ӱлештирер тоозын көргӱзер тооломолор	1
46	Предметтиҥ бириктире тоозын ла ӱлештирер тоозын көргӱзер тооломолор	1
47	Предметтиҥ јарты јок тоозын темдектеген тооломолор	1
48	Тооломолордыҥ бӱдӱми.	1
49	Тооломолордыҥ бӱдӱми	1
50	Тооломо керегинде ӱренгенин бириктире көрӧри. Ченелте тест ишти бӱдӱрери	1
51	Ченелте диктант «Алтын-Көл».	1
52	Тил темиктирери. Изложениени бичиирине белетеер иш.	1
53	«Ирбис» деп изложениени бичиири.	1
	Солума	**11**
54	Солума – куучын-эрмектиҥ алдынаҥ учурлу бӧлӱги. Јӱзӱнниҥ солумалары	1
55	Суракту ла относительный солумалар	1
56	Суракту ла относительный солумалар	1
57	Јартаачы солумалар	1
58	Јарты јок солумалар	1
59	Токтодулу солумалар	1
60	Көргӱзер солумалар	1
61	Солумалардыҥ эрмектеги учуры	1
62	Јылдык ченелте диктант «Јас келгени»	1
63	Тил темиктирери. Изложениени бичиирине белетеер иш.	1
64	«Койонныҥ балдары» деп изложениени кыскартып бичиири.	1
	Алтынчы класста ӱренгенин катап көрӧри	**4**
65	"Адалгыш" деп теманы катап көрӧри.	1
66	"Јарталгыш" деп теманы катап көрӧри	1
67	"Тооломо" деп теманы катап көрӧри	1
68	"Солума" деп теманы катап көрӧри	1
	Текши тоозы	**68 час**

Тузаланар ӱредӱ-методикалык комплекс:

1. Алтай тилле программалар 5-9 класстарга. К.К.Пиянтинова, Н.Б.Тайборина.
Г-А., 2023.

2.Ўренер бичик. Алтай тил 6 класс. Ж.И.Амырова, Н.В.Ерленбаева, И.Ч.Быева.

Г-А., 2025

Ўредўчиге болушту бичиктер:

1. Алтай тил ле литературала ўренчиктердиң јединетен турулталарын баалаары. Ж.И.Амырова, Е.Д. Чандыева. Г-А. 2018.
2. Алтай тил ле литератураныҥ урокторында текши ўредў эдилгелерди темиктирери. Методикалык пособие. Чандыева Е.Д., Шокшиланова А.С. Г-А. 2012.
3. Алтай тил ле литературала ўренчиктердиң билгирин баалаарыныҥ кемјўлери. 5-9 класстарда. Ж.И. Амырова, Ю.А. Мундукина. Г-А. 2019.

4. Алтай тил ле литературала ўлекер ишти ууламјылаары. Методикалык бичик.

Г-А., 2015.

5. Диктанттардыҥ јуунтызы, 5-9 класстар.

6. Технический эп-арга: - мультимедийный проектор, интерактивный доска

МУНИЦИПАЛЬНОЕ КАЗЕННОЕ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ «ОНГУДАЙСКАЯ СРЕДНЯЯ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ШКОЛА ИМЕНИ С.Т.ПЕКПЕЕВА»

РАССМОТРЕНО
На педагогическом совете
Протокол № 1 от
«31» августа 2026 г.

СОГЛАСОВАНО
Заместителем директора
по УВР
Бутынина Л.П.

УТВЕРЖДЕНО
Директор МКОУ
«Онгудайская сош
им.С.Т.Пекпеева»
Чочкина Е.В
Приказ № 310
от «31» августа 2026 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

по учебному предмету «Родная (алтайская) литература», 68 часов
6 класс

с. Онгудай, 2026 г.

«Алтай тил» предметти ӱредининҥ текши јартамалы

«Алтай литература» деп ӱредӱ предметти 6-чы класска тургузылган иштеер программа «Алтай литературала иштеер программалар (5-9 класстар)» - 2023 ј. деп программага ла «Алтай литература. 6 класс». – 2025 ј. деп ӱренер бичик-хрестоматияга тайанып тургузылган. Программаныҥ тургузаачы-авторлоры Н.М. Киндикова, Е.Д.Чандыева, У.Н. Текенова, бичик-хрестоматияныҥ – Чандыева Е.Д., Абысова С.В., Иртышева С.С. Ӱренер бичик Федерал эл-тергеелик стандарттыҥ, текши ӱредӱ Тӧзӧмӧл программаларыныҥ ла алтай литератураныҥ иштеер программаларыныҥ некелтелерине келиштире јаҥыртылган. Ӱренер бичиктиҥ тӧзӧгӧзине 2012 јылда кепке базылып чыккан М.П. Чочкинаныҥ, Е.Д. Чандыеваныҥ «Алтай литература» деп ӱренер бичик салынган. Ӱренер бичик-хрестоматияны Алтай Республиканыҥ ӱредӱ ле билим министерствозыныҥ Билим-методикалык соведи 2025 јылда јӧптӧгӧн.

Ӱредӱ учреждениелердиҥ регионал базисный планында 6-чы класста «Алтай литература» предметти ӱренерине **68 час** берилген, неделеде **2 частаҥ.**

«Алтай литература» деп предметти ӱренеринде јединетен турулталар

Темдектелген турулталар

Ӱренчиктиҥ өзӱмиле колбулу турулталар (личностный):

- ӱренчиктердиҥ кӧгӱс-санаазын байыдары ла эстетический кӧрӱмин элбедери;
- ӱренчиктер бойыныҥ угы-тӧзи керегинде билери, ӧс (этникалык) кӧрӱмин элбедери;
- алтай элдиҥ ӧс литературазын, тӱӱкизин, культуразын билери;
- Россия ичинде элдердиҥ байлыгыла, культуразыла колбулу билгирлериле таныжып, текшикижилик учурын јартап билери;
- ӱренчиктиҥ тӧрӧлине чындык кӱӱнин таскадары, тӧрӧл литературазын билери ле алтай бичиичилериле оморкооры;
- ӧскӧ калыктардыҥ литературазын билип, учурын оҥдооры;
- јаҥы билгирлер аларына белен, јилбиркек ӱренчик таскадары;
- башка-башка јетирӱлерле иштеп билери (сӧзликтер, энциклопедиялар, интернет-ресурстар).

Текши ӱредӱ эдилгелерле колбулу (метапредметный):

- ӱренчик бойыныҥ алдына ӱредӱ амаду тургузып, ого јединер аргаларды темдектеп билери;
- чӱмдемелде кӧдӱрилген сурактыҥ каруузын табып, берилген материалды чокым оҥдооры;
- кандый бир айалга керегинде келиштире эртедеҥ шӱӱлте (гипотеза) айдып, ол шӱӱлтени темдектер ажыра быжулаары;
- тӱп шӱӱлте чыгарып билери;
- бойыныҥ ижин чокым пландаары, јилбӱзин јарт билери;
- башка-башка бӱдӱмдӱ бичиктерле таҥынаҥ иштеп билери;
- ылгап, текши шӱӱп билери;
- бӱдӱрген ишке чокым темдек тургузып, бойыныҥ аргаларын чокым билери.

Предметле колбулу:

- алтай литератураныҥ чӱмдемелдерин билери;
- чӱмдемелдердиҥ тематиказын, тургузылган курч сурактарын, литератураныҥ теориязын, алтай литератураныҥ ӱйеленгенин билери;
- чӱмдемелди ылгаары, тӱҥдештирӱ иш өткӱрери;

- чӱмдемелдер аайцынча бойыныҥ кӧрӱмин айдары, кееркедим чӱмдемелди бойы јартап билери; автордыҥ кӱӱнин јартап билери;
- литератураныҥ бӱдӱмдерин ылгаштырып билери, текстке јуук куучындап билери, текстле иштеери, куучын тургузып билери ле о.ӧ.;
- кееркедим чӱмдемелде сюжеттиҥ бӧлӱктерин ылгаштырары, композицияны, кееркедим эп-аргаларды, олордыҥ текстте учурын јартаары;
- чӱмдемелди ылгаарында литературалык оҥдомолдорды билери (школдыҥ кеминде).

6–чы класста ӱренчиктердиӊ тӧс билгирлери ле темигӱлери.

Ӱренчиктер нени билер учурлу:

- чӱмдемелдиӊ оӊдайын; адын ла авторын;
- чӱмдемелдиӊ темазын, тӧс шӱӱлтезин јартаарына; тӧс геройлорын;
- калыктыӊ оос поэзиязыныӊ ла литературалык чӱмдемелдердиӊ жанрларын;
- лирикалык ла литературалык геройдыӊ сӱр-кебериле иштеп; герой керегинде куучын тургузарын;
- литературалык оӊдомолдордыӊ аӊылу темдектерин;
- эпикалык чӱмдемелдиӊ эпизодын эмезе бир канча эпизодторды толо, кыскарта, талдап, оосло эмезе бичип айдарын;
- тексттеӊ эпитет, метафора, тӱӊдештирӱ ле олицетворение табып, олордыӊ учурын јартаарына;
- кееркедим текстти чокым, јарт ӱнле аӊылап тӱрген кычырарына, оӊдогонын айдарын;
- эпикалык чӱмдемелге јаан эмес план тургузарын.

«Алтай литература» деп ӱредӱ предметтиң содержаниези

Калыктың чӱмдӱ сӧзинең – 15 час

Алкыш сӧс. Чӱм-јаңдарла колбулу алкыш сӧстӧр. Алтайын алкаган алкыш сӧстӧрди ӱнле аңылап кычырары. Соојың. Соојыңдардың бӱдӱмдери. «Јердиң бӱткени». Т.к. Јылдыстарла колбулу соојыңдар: «Мечин», «Ӱч мыйгак», «Јети каан». Кеп куучын. «Каспа», «Тодоштор», «Иркиттер». Топонимикалык кеп куучындар. «Төрӧл јеримниң јурттарыла јорукташ» деп ишти көрӱп, куучын өткӱрери. Легенда-куучындар. «Алмыс эмегенге айылдаганы». Кай чӧрчӧк лӧ улу кайчы – Н.У. Улагашев керегинде куучын. Кай чӧрчӧк «Көгӱтей». Көгӱтей ла кумдус уул. Кумдустың баатыр ат аданганы, эш-нӧкӧрлӱ болгоны. Кускун-Кара баатыр ла Кан-Кереде – антыгарлу најылар. Баатырдың тартыжузы ла јеңӱзи. Кай чӧрчӧктиң сӱр-кеберлерин оосло јураары, аңылу кееркедим эп-аргалары.

Јебрен тӱрк литературанаң – 2 час

V – XII чактарда ташта бичилген чӱмдемелдер керегинде јетирӱ. «Тӱрк энчилик бичик-биликтиң јажыдын тапканы» деп ишле таныштыру. Билге-каганга учурлалган таш бичигинең (VIII-чи чак). Кереесте тӱрктердиң тӱӱкилик јолын јартаары.

Алтай литературанаң – 45 час

М.В. Чевалков «Чӧбӧлкӧптӱң јӱрӱми». Алтайлардың јӱрӱминең.

Г.И. Чорос-Гуркин – јурукчы ла чӱмдеечи. «Алтай ла Кадын» - ар-бӱткенниң јурамалы јурукта ла чӱмдемелде. Сӧслӧ јураары.

М.В. Мундус-Эдоков «Јайгы эңир» деп ӱлгер. «Карагуланың јаргызы» деп басня.

П.В. Кучияк "Кадын". С.С. Суразаков «Кайчы». Кайчылар керегинде сӧс.

И.В. Шодоев «Баштапкы алтамдар». «Межелик» деп ӱзӱкти кычырары /Аудиобичик/ "Школдо" деп ӱзӱктиң сюжединиң тӧс бӧлӱктерине ајару эдери.

И.П. Кочеев «Митяш». Балдар јаңыскан – эмди не болор, канайдар? Балдардың ортолыкта јӱрӱми. Ченелте ӧдӧт. Кӱч айалгада эп-арганы тапканы. А.Ф. Саруева «Туулар чечектериниң кожоңы». Алтайдың сӱр-кебери, ар-бӱткени.

А.О. Адаровтың «Кара суу» деп ӱлгеринде чӱм-јаңдардың учуры.

Э.М. Палкин «Алтай». Алтайдың сӱр-кеберин көргӱскенин јартаары.

Л.В. Кокышев «Туулардаң келген балдар» Јуу ӧйинде балдардың болужы, ижи. Јалтанбас каруулчык. Јуу токтогон - сӱӱнчилӱ табыш! Уйку келбес тӱн. Јакылталу ӱйдежӱ. Ӱредӱ башталган – амаду бӱткен. Т.к. А.Сабашкин «Турна ӱни кӧндӱгер алдында». В.Т. Самык «Адамның колдоры». Јӱрӱмде адалардың учуры. Энеликтиң ле тилдиң темаларының колбузы. Б.К. Суркашев «Энениң эрке сӧстӧри».

А.М. Самунов «Тилиңди, балам, ундуба». Кычырып, шӱӱлтезин айдары

Т.к. К.Ч. Тӧлӧсов «Энениң кару балдары». Кижи ле ар-бӱткенниң колбузы.

С.К. Манитов «Элик». Ар-бӱткен ле кижи. Аркада болгон драма. А.Я. Ередеев «Солоңы». Көскӧ јуралган кеендик јурук.

Т.к. Н.Б. Бельчекова «Тайгыл». Куучынды кычырып, сӱр-кеберлерди јартаары.

Б.Я. Бедюров «Мындый кейди мен». Алтай јердиң кеени.
Б.У. Укачин «Ак уй мөөрөйт». Өткөн өйлөрди эзеткени. Төрөлин корыган јуучылдарга тургускан кереестер керегинде сөс.
П. Самык «Таадаларыска кереес сөс». Чүмдемелди лаптап кычырары.
Ј.Б. Каинчин «Ай эски түн». Куучында сүр-кеберлерге характеристика берери."Айдың толуныла колбулу чүм-јаңдар" деп темага бичигеш тургузары

Өскө калыктардың литературазынаң – 6 час

Ч.Т. Айтматов "Ак кереп" (Чөрчөктиң кийнинде). Уулчакта эки чөрчөк болгон. Мүүстү Эне-Мыйгак керегинде таадазының чөрчөги. М.М. Пришвин «Кардың алдында куштар». Куштардың јүрүми керегинде куучын өткүрери. Ж. Дашдондог «Мениң адам». Тил темиктирери. «Мениң адам» деп чүмдемел бичиири.

Текши тоозы – 68 час

Тематикалык план

№	Бөлүктердиң ле темалардың аттары	Час
	Калыктың чүмдү сөзинең	**15**
1	Алкыш сөс. Чүм-јаңдарла колбулу алкыш сөстөр	1
2	Алтайын алкаган алкыш сөстөрди үнле аңылап кычырары	1
3	Соојың. Соојыңдардың бүдүмдери. «Јердиң бүткени» - кычырып, толо куучындаары.	1
4	Таңынаң кычырары. Јылдыстарла колбулу соојыңдарды кычырып, куучындаары. «Мечин», «Үч мыйгак», «Јети каан»	1
5	Кеп куучын. «Каспа», «Тодоштор», «Иркиттер». Кычырып, толо куучындаары.	1
6	Тил темиктирери. «Мениң сөөгим, угы-төзим» деп јетирү белетеери.	1
7	Топонимикалык кеп куучындар. «Төрөл јеримниң јурттарыла јорукташ» деп ишти көрүп, куучын өткүрери.	1
8	Легенда-куучындар. «Алмыс эмегенге айылдаганы». Кееркедим кемин јартаары.	1
9	Кай чөрчөк лө улу кайчы – Н.У. Улагашев керегинде куучын.	1
10	Кай чөрчөк «Көгүтей». Көгүтей ла кумдус уул.	1
11	Кумдустың баатыр ат аданганы, эш-нөкөрлү болгоны керегинде кычырып, толо куучындаары.	1
12	Кускун-Кара баатыр ла Кан-Кереде – антыгарлу најылар. Кычырганын текстке јуук эдип куучындаары.	1
13	Баатырдың тартыжузы ла јеңүзи. Јартамал эдип, үзүктерди кычырары.	1
14	Кай чөрчөктиң сүр-кеберлерин оосло јураары, аңылу кееркедим эп-аргалары	1
15	Кычырарының кемин көрөри.	1
	Јебрен түрк литературанаң	**2**

16	V – XII чактарда ташта бичилген чӱмдемелдер керегинде јетириӱ. «Тӱрк энчилик бичик-биликтиҥ јажыдын тапканы» деп ишле таныштыру.	1
17	Билге-каганга учурлалган таш бичигинеҥ (VIII-чи чак). Кереесте тӱрктердиҥ тӱӱкилик јолын јартаары.	1
	Алтай литературанаҥ	**28**
18	М.В. Чевалков «Чӧбӧлкӧптӱҥ јӱрӱми». Повестьтиҥ ӱзӱгин чокум, јарт, ӱнле аҥылап кычырары.	1
19	Алтайлардыҥ јӱрӱминеҥ. Повестьтеҥ алынган ӱзӱктер аайынча иш.	1
20	Г.И. Чорос-Гуркин – јурукчы ла чӱмдеечи. «Алтай ла Кадын» - ар-бӱткенниҥ јурамалы јурукта ла чӱмдемелде. Сӧслӧ јураары	1
21	М.В. Мундус-Эдоков «Јайгы эҥир» деп ӱлгерге ылгамал бӱдӱрери	1
22	«Карагуланыҥ јаргызы» деп басняны кычырып, шӱӱлте айдары.	1
23	Басняныҥ сӱр-кеберлериниҥ куучын-эрмегин, эдип турган керектерин ылгап, шӱӱлте чыгарар.	1
24	П.В. Кучияк "Кадын". Ӱнле аҥылап кычырары	1
25	С.С. Суразаков «Кайчы». Куучынды јӱзӱндерле кычырары.	1
26	Кайчыныҥ сӱр-кебери аайынча иш. Кайчылар керегинде сӧс.	1
27	И.В. Шодоев «Баштапкы алтамдар». «Межелик» деп ӱзӱкти кычырары /Аудиобичик/	1
28	"Школдо" деп ӱзӱктиҥ сюжединиҥ тӧс бӧлӱктерине ајару эдер	1
29	Кычырарыныҥ кемин кӧрӧри. Билгирлерди ченеп кӧрӧр ишти бӱдӱрери.	1
30	И.П. Кочеев «Митяш». Балдар јаҥыскан – эмди не болор, канайдар?	1
31	Балдардыҥ ортолыкта јӱрӱми. Кычырганын толо куучындаары	1
32	Ченелте ӧдӧт. Ӱзӱкле иш.	1
33	Кӱч айалгада эп-арганы тапканы. Чокум, јарт кычырары	1
34	«Меге јараган герой» (повесть аайынча) куучын тургузары	1
35	А.Ф. Саруева «Туулар чечектериниҥ кожоҥы». Алтайдыҥ сӱр-кебери, ар-бӱткени.	1
36	А.О. Адаровтыҥ «Кара суу» деп ӱлгеринде чӱм-јаҥдардыҥ учуры.	1
37	Э.М. Палкин «Алтай». Алтайдыҥ сӱр-кеберин көргӱскенин јартаары.	1
38	Тил темиктирери. Јурук јураары (ӱзӱкти эске ӱренери).	1
39	Л.В. Кокышев «Туулардаҥ келген балдар» Јуу ӧйинде балдардыҥ болужы, ижи. Јалтанбас каруулчык.	1
40	Јуу токтогон - сӱӱнчилӱ табыш! Јараган ӱзӱкти талдап, ӱнле аҥылап кычырары	1
41	Уйку келбес тӱн. Јартамал эдип кычырары.	1
42	Јакылталу ӱйдежӱ. Кычырганы аайынча кичинек ойын тургузып, көргӱзери.	1
43	Ӱредӱ башталган – амаду бӱткен. Толо куучындаары.	1
44	**Т.к.** А.Сабашкин «Турна ӱни көндӱгер алдында».	1
45	Јӱрӱмде адалардыҥ учуры. В.Т. Самык «Адамныҥ колдоры».	1
	Өскө калыктардыҥ литературазынаҥ	**5**

46	Ж. Дашдондог «Мениң адам».	1
47	Тил темиктирери. «Мениң адам» деп чӱмдемел бичиири.	1
48	Ч.Т. Айтматов "Ак кереп" (Чӧрчӧктиң кийнинде). Уулчакта эки чӧрчӧк болгон.	1
49	Мӱӱстӱ Эне-Мыйгак керегинде таадазыныҥ чӧрчӧги	1
50	Чӱмдемелдиҥ ӱзӱгин кычырып, сюжедин куучындаары	1
	Алтай литературанаҥ	**18**
51	Энеликтиҥ ле тилдиҥ темаларыныҥ колбузы. Б.К. Суркашев «Энениҥ эрке сӧстӧри».	1
52	А.М. Самунов «Тилиҥди, балам, ундуба». Кычырып, шӱӱлтезин айдары	1
53	**Ӧскӧ калыктардыҥ литературазынаҥ.** М.М. Пришвин «Кардыҥ алдында куштар». Куштардыҥ јӱрӱми керегинде куучын ӧткӱрери.	1
54	**Т.к.** К.Ч. Тӧлӧсов «Энениҥ кару балдары». Кижи ле ар-бӱткенниҥ колбузы.	1
55	С.К. Манитов «Элик». Ар-бӱткен ле кижи. Аркада болгон драма	1
56	Куучынды бӱткӱлинче шиҥдеери.	1
57	Јурук (ӱлгер чӱмдеп) јурап корулаары «Алтайымныҥ байлу аҥ-кужы»	1
58	А.Я. Ередеев «Солоҥы». Көскӧ јуралган кеендик јурук.	1
59	**Т.к.** Н.Б. Бельчекова «Тайгыл». Куучынды кычырып, сӱр-кеберлерди јартаары.	1
60	Б.Я. Бедюров «Мындый кейди мен». Алтай јердиҥ кеени.	1
61	Б.У. Укачин «Ак уй мӧӧрӧйт». Ӧткӧн ӧйлӧрди эзеткени.	1
62	Төрӧлин корыган јуучылдарга тургускан кереестер керегинде сӧс.	1
63	П. Самык «Таадаларыска кереес сӧс». Чӱмдемелди лаптап кычырары.	1
64	Ј.Б. Каинчин «Ай эски тӱн». Чокум, јарт кычырып, тӧс шӱӱлтезин айдары.	1
65	Куучында сӱр-кеберлерге характеристика берери.	1
66	"Айдыҥ толуныла колбулу чӱм-јаҥдар" деп темага бичигеш тургузары	1
67	Кычырарыныҥ кемин кӧрӧри	1
68	Јыл туркунына ӱренгенин катап көрӧри. Тест иш.	1
	Текши тоозы	**68**

Тузаланар ӱредӱ-методикалык комплекс:

4. «Алтай литературала иштеер программалар 5-9 класстарга» Н.М. Киндикова, Е.Д.Чандыева, У.Н.Текенова. Г-А., 2023
5. Алтай литература 6-чы класстыҥ ӱредӱ-бичик хрестоматиязы. Чандыева Е.Д., Абысова С.В., Иртышева С.С., Г-А., 2025.
6. Алтай литератураны ӱредерине болушту методикалык ууламјылар. 6 класс. Е.Д.Чандыева. Г-А., 2013.
7. Алтай тил ле литературала ӱренчиктердиҥ јединетен турулталарын баалаары. Ж.И.Амырова, Е.Д. Чандыева. Г-А. 2018.

8. Алтай тил ле литератураның урокторында текши ӱредӱ эдилгелерди темиктирери. Методикалык пособие. Чандыева Е.Д., Шокшиланова А.С. Г-А. 2012.
9. Алтай тил ле литературала ӱренчиктердиң билгирин баалаарының кемјӱлери. 5-9 класстарда. Ж.И. Амырова, Ю.А. Мундукина. Г-А. 2019.
10. Т.К.Шутина. Алтай тил ле литератураның ӱредӱчилерииң ченемел иштери. Г-А., 2012.
11. Т.К.Шутина. Мультимедиялык эп-аргалар ажыра кееркедим чӱмдемелди ӱренери ле ылгаары. Г-А., 2011.

Лист коррекции

Приложение к ООП ООО

(приказ № 385-ОД от 04.09.2018 г.)

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

по учебному предмету «Алтай литература (Родная (алтайская) литература)», 34 часа
6 класс

2019 г.

Алтай литературала иштеер программа текши ӱредӱлӱ школдорго Федерал эл-тергеелик ӱредӱ стандарттың некелтелери аайынча, Чочкина М.П., Мундукина Ю.А. «Алтын чакы». – Горно-Алтайск, 2006 јылда кепке базылып чыккан класста эмес кычырар бичигине келиштире тургузылган. Тилин коомой билер ӱренчиктерге быјылгы јылда «Алтай литература» деп ӱренер предметти кийдирген. «Алтай литература. 6 класс» деп бичиктер једишпей турганынан улам, өрө адалган бичикти ӱредӱчи программага кийдирген.

Ӱредӱ учреждениелердиң регионал базисный планында 6-чы класста «Алтай литература» предметти ӱредеринде **34 час** берилген, неделеде **1 частаң.**

Темдектелген турулталар

Ӱренчиктиң өзӱмиле колбулу турулталар (личностный):

- ӱренчиктердиң көгӱс-санаазын байыдары ла эстетический көрӱмин элбедери;
- ӱренчиктер бойыныҥ угы-тӧзи керегинде билери, өс (этникалык) көрӱмин элбедери;
- алтай элдиҥ өс литературазын, тӱӱкизин, культуразын билери;
- Россия ичинде элдердиҥ байлыгыла, культуразыла колбулу билгирлериле танышып, текшикижилик учурын јартап билери;

- ӱренчиктиҥ тӧрӧлине чындык кӱӱнин таскадары, тӧрӧл литературазын билери ле алтай бичиичилериле оморкооры;
- ӧскӧ калыктардыҥ литературазын билип, учурын оҥдооры;
- јаҥы билгирлер аларына белен, јилбиркек ӱренчик таскадары;
- башка-башка јетирӱлерле иштеп билери (сӧзликтер, энциклопедиялар, интернет-ресурстар).

Текши ӱредӱ эдилгелерле колбулу (метапредметный):

- ӱренчик бойыныҥ алдына ӱредӱ амаду тургузып, ого јединер аргаларды темдектеп билери;
- чӱмдемелде кӧдӱрилген сурактыҥ каруузын табып, берилген материалды чокым оҥдооры;
- кандый бир айалга керегинде келиштире эртедеҥ шӱӱлте (гипотеза) айдып, ол шӱӱлтени темдектер ажыра быжулаары;
- тӱп шӱӱлте чыгарып билери;
- бойыныҥ ижин чокым пландаары, јилбӱзин јарт билери;
- башка-башка бӱдӱмдӱ бичиктерле таҥынаҥ иштеп билери;
- ылгап, текши шӱӱп билери;
- бӱдӱрген ишке чокым темдек тургузып, бойыныҥ аргаларын чокым билери.

Предметле колбулу:

- алтай литератураныҥ чӱмдемелдерин билери;
- чӱмдемелдердиҥ тематиказын, тургузылган курч суракторын, литератураныҥ теориязын, алтай литератураныҥ ӱйеленгенин билери;
- чӱмдемелди ылгаары, тӱҥдештирӱ иш ӧткӱрери;
- чӱмдемелдер аайынча бойыныҥ кӧрӱмин айдары, кееркедим чӱмдемелди бойы јартап билери; автордыҥ кӱӱнин јартап билери;
- литератураныҥ бӱдӱмдерин ылгаштырып билери, текстке јуук куучындап билери, текстле иштеери, куучын тургузып билери ле о.ӧ.;
- кееркедим чӱмдемелде сюжеттиҥ бӧлӱктерин ылгаштырары, композицияны, кееркедим эп-аргаларды, олордыҥ текстте учурын јартаары;
- чӱмдемелди ылгаарында литературалык оҥдомолдорды билери (школдыҥ кеминде).

6–чы класста ӱренчиктердиҥ тӧс билгирлери ле темигӱлери.

Ӱренчиктер нени билер учурлу:

- чӱмдемелдиҥ оҥдайын; адын ла авторын;
- чӱмдемелдиҥ темазын, тӧс шӱӱлтезин јартаарына; тӧс геройлорын;
- калыктыҥ оос поэзиязыныҥ ла литературалык чӱмдемелдердиҥ жанрларын;
- лирикалык ла литературалык геройдыҥ сӱр-кебериле иштеп; герой керегинде куучын тургузарын;
- литературалык оҥдомолдордыҥ аҥылу темдектерин;
- эпикалык чӱмдемелдиҥ эпизодын эмезе бир канча эпизодторды толо, кыскарта, талдап, оосло эмезе бичип айдарын;
- тексттеҥ эпитет, метафора, тӱҥдештирӱ ле олицетворение табып, олордыҥ учурын јартаарына;
- кееркедим текстти чокым, јарт ӱнле аҥылап тӱрген кычырарына, оҥдогонын айдарын;
- эпикалык чӱмдемелге јаан эмес план тургузарын.

«Алтай литература» деп ӱредӱ предметтиҥ содержаниези

Калыктың чӱмдӱ сӧзи – 6 час. Табышкактар. Алкыш сӧс. Том сӧс. Соӧыңдарды кычырары. Ӧылдыстар, аң-куш керегинде. Кеп куучындар. «Коноочы», «Сӱмелӱ айылчы». Кай чӧрчӧк «Айтӱнӱке».

Ӧебрен тӱрк литература – 2 час. Кереестер керегинде. Тӱрк бичик-биликтиң ӧажыдын тапканы.

Алтай литература – 26 час. М.В.Чевалков «Ӱредӱ ле уткаа сӧстӧр». Г.И.Чорос-Гуркин – улу алтай ӧурукчы. «Ӧайаан школ». М.В.Мундус-Эдоков «Эр». П.В.Кучияк «Кадын». С.С.Суразаков «Ӱч аңчы». А.О.Адаров «Ӧаан телекейге ӧол». Л.В.Кокышев «Элик». Э.М.Палкин «Кулун киштейт». Б.У.Укачин «Балдарга табышкакту ӱлгерлер», «Ӧаратпас ӧакарулар». Ш.П.Шатинов «Эрӧине». А.Я.Ередеев «Бир чарак аш» К.Ч.Тӧлӧсов «Сандраш эдим мен». «Чаңкыр ӧылдар». Б.К.Суркашев «Тилим – эрӧине», «Эл ойын». Ӧ.Б.Каинчин «Бӧрӱк – кижиниң бажы». Т.Б.Шинжин «Карган аңчыныңг алкыжы». Б.Я.Бедюров. «Ӧакылта ӱлгерлер». К.Ч Тӧлӧсов «Энениң кару балдары». Э.Тоюшев «Алтын-Казык». С.К.Манитов «Элик». М.Кебезекова «Ӱрӱмге удура». Ӧ.Каинчин «Ай эски тӱн». Ӧ.Маскина «Ӧееренек». Н.Бельчекова «Алтынга толыбас арба». П.Самык «Адамныңг колдоры». Ж.Дашдондог «Мениң адам».

Текши тоозы – 34 час.

Тематический план - 6 класс

№ п/п	Бӧлӱктер ле темалар	Частың
1	**Калыктың чӱмдӱ сӧзинең**	**6**
1.1	Табышкактар.	1
1.2	Калыктың чӱмдӱ сӧзинең. Алкыш сӧс. Том сӧс	1

1.3	Л. Калыктың чӱмдӱ сӧзинең. Соојыңдарды кычырары. Јылдыстар, аң-куш керегинде.	1
1.4	Л. Калыктың чӱмдӱ сӧзинең. Кеп куучындар. «Коноочы», «Сӱмелӱ айылчы».	1
1.5	Л. Кай чӧрчӧк «Айтӱнӱке». Ӱзӱктеп кычырары.	1
1.6	Кай чӧрчӧк «Айтӱнӱке». Ӱзӱктеп кычырып, куучындаары.	1
2	**Јебрен тӱрк литература.**	**2**
2.1	Кереестер керегинде куучын өткӱрер.	1
2.2	Јебрен тӱрк литература. Тӱрк бичик-биликтиң јажыдын тапканы. Кереестер керегинде билгирди көрӧри.	1
3	**Алтай литературанаң**	**26**
3.1	М.В.Чевалков «Ӱредӱ ле уткаа сӧстӧр». Кычырып, учурын јартаары, куучындаары	1
3.2	Г.И.Чорос-Гуркин – улу алтай јурукчы. «Јайаан школ». Чокым, јарт кычырары.	1
3.3	М.В.Мундус-Эдоков «Эр». Ӱлгерди кычырары. Ӱредӱ учурын јартаары.	1
3.4	П.В.Кучияк «Кадын». Ӱлгерди ӱнле аңылап кычырары. Јурук јураары.	1
3.5	С.С.Суразаков «Ӱч аңчы». Куучынды кычырып, куучындаары.	1
3.6	А.О.Адаров «Јаан телекейге јол». «Тушташтар» деп ӱзӱкти кычырып, куучындаары.	1
3.7	Л.В.Кокышев «Элик». Расписаниелӱ эликтиң бир кӱни.	1
3.8	Э.М.Палкин «Кулун киштейт». «Јай» деп ӱзӱкти кычырары.	1
3.9	Э.М.Палкин «Кулун киштейт». Шиңениң арба тапканы. Кычырып, куучындаары.	1
3.10	Б.У.Укачин «Балдарга табышкакту ӱлгерлер», «Јаратпас јакарулар». Кычырганы аайынча кӱӱн-санаазын айдары.	1
3.11	Ш.П.Шатинов «Эрјине». Ӱзӱкти чокым, јарт кычырары.	1
3.12	А.Я.Ередеев «Бир чарак аш». Легенданы таңынаң кычырып, оңдогонын куучындаары.	1
3.13	К.Ч.Төлӧсов «Сандраш эдим мен». «Чаңкыр јылдар» деп ӱзӱкти кычырып, шӱӱлте эдери.	1
3.14	Б.К.Суркашев «Тилим – эрјине», «Эл ойын» деп чӱмдемелдерди кычырып, билери аайынча куучын өткӱрери.	1

3.15	Ј.Б.Каинчин «Бӧрӱк – кижиниҥ бажы». Јӱзӱндерле кычырары.	1
3.16	Т.Б.Шинжин «Карган аҥчыныҥ алкыжы». Аҥчылардыҥ чӱм-јаҥдары керегинде куучын ӧткӱрери.	1
3.17	Б.Я.Бедюров. «Јакылта ӱлгерлер». Кычырып, кӱӱн-санаазын айдары.	1
3.18	К.Ч. Тӧлӧсов «Энениҥ кару балдары». Аркадагы драманы кычырып, бойыныҥ шӱӱлтезин айдары.	1
3.19	Э.Тоюшев «Алтын-Казык». Ӱлгерге јурук јураары.	1
3.20	С.К.Манитов «Элик». Таҥынаҥ кычырары.	1
3.21	М.Кебезекова «Јӱрӱмге удура» Ар-бӱткен ле кижи.	1
3.22	Ј.Каинчин «Ай эски тӱн». Кычырганын толо куучындаары.	1
3.23	Ј.Маскина «Јееренек».Ӱзӱктеп кычырары, куучындаары.	1
3.24	Н.Бельчекова «Алтынга толыбас арба». Чокым, јарт кычырары.	1
3.25	П.Самык «Адамныҥ колдоры». Ж.Дашдондог «Мениҥ адам». Адалар керегинде куучын айдары.	1
3.26	Алтай литературала ӱренгенин бириктире көрӧри. Тест иш.	1
	Текши тоозы	**34** час

Тузаланар ӱредӱ-методикалык комплекс:

12. «Алтай литературала иштеер программалар 5-9 класстарга» Н.М. Киндикова, Е.Д.Чандыева, У.Н.Текенова. Г-А., 2012
13. Алтын чакы – класста эмес кычырар бичик. М.П.Чочкина, Ю.А.Мундукина. Г-А., 2006
14. Алтай литература 6-чы класстыҥ ӱредӱ – бичик хрестоматиязы. М.П.Чочкина, Е.Д.Чандыева . Г-А., 2012.
15. Алтай литератураны ӱредерине болушту методикалык ууламјылар. 6 класс. Е.Д.Чандыева
16. Т.К.Шутина. Алтай тил ле литератураныҥ ӱредӱчилериниҥ ченемел иштери. Г-А., 2012.
17. Т.К.Шутина. Мультимедиялык эп-аргалар ажыра кееркедим чӱмдемелди ӱренери ле ылгаары. Г-А., 2011.